

Вікторія ГОРОХОВСЬКА
курсант 2 курсу ННППФПНП
Маргарита МАКСИМОВА
викладач кафедри
адміністративного права, процесу
та адміністративної діяльності
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

БЕЗПЕКА ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО

В умовах нинішньої війни з російським агресором стикаємося з численними проблемами, які обставини конфлікту покладають на плечі суспільства. Без подолання цих труднощів неможливо забезпечити належний рівень організації праці в багатьох сферах життя, включаючи освітню галузь.

Важливою вимогою у воєнний час є створення безпечного освітнього середовища. Протягом останнього року це завдання стало однією з головних пріоритетних напрямів для закладів освіти всіх рівнів. Однак розв'язання цієї задачі вимагає нових підходів та належного правового забезпечення.

Статтю 1 Закону України «Про повну загальну середню освіту» від 16 січня 2020 року № 463-IX визначено термін «безпечне освітнє середовище» та його конкретне визначення. Це описується як сукупність умов, які унеможливають заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди. Це охоплює важливі аспекти, такі як дотримання санітарних, протипожежних та будівельних норм, відповідність законодавству з питань кібербезпеки та захисту персональних даних. Також визначаються аспекти безпеки харчових продуктів та надання якісних послуг з харчування [1].

Надто, визначається, що безпечне освітнє середовище повинно захищати від фізичного та психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, а також протидіяти булінгу, поширенню неправдивих відомостей та іншим формам приниження гідності та репутації. Підкреслено, що це також включає протидію пропаганді та агітації, включаючи використання кіберпростору. Окрім того, унеможливується вживання алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів та психотропних речовин на території закладу освіти. Українська система влади взяла на себе відповідальність за забезпечення безпеки освітнього процесу під час воєнного стану. Це здійснилося через прийняття ряду ключових нормативно-правових актів, які визначають правові вимоги до створення безпечного освітнього середовища.

Міністерство освіти і науки України також взяло на себе важливі кроки

у напрямку забезпечення безпеки освітнього процесу. Наказ від 28.03.2022 № 274 «Про деякі питання організації здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні» визначає основні аспекти цієї організації, зокрема враховуючи особливості воєнного часу [3].

Додатково, влада взяла на себе обов'язок забезпечити безпеку працівників та дітей у закладах освіти. Це відображено у листі Державної служби України з надзвичайних ситуацій від 14.06.2022 № 03-1870/162-2, який визначає конкретні заходи для організації укриття в умовах воєнного стану [2].

У контексті воєнного конфлікту в Україні, урядова «Всеукраїнська шкільна онлайн-платформа» стала важливим інструментом, спрямованим на забезпечення безпечних навчальних просторів для дітей під час очного навчання. Це є важливим кроком у забезпеченні неперервності освітнього процесу та безпеки учасників навчально-виховного процесу в умовах військового конфлікту.

Із метою забезпечення безпеки особистості в закладах освіти виникла необхідність у введенні Кодексу безпечного освітнього середовища. Цей внутрішній документ закладу освіти регулює діяльність установи, спрямовану на запобігання порушенням прав особистості на безпеку. Кодекс також визначає способи підтримання та втручання в ситуації, які можуть загрожувати життю, здоров'ю та благополуччю особистості. Це важливий інструмент для забезпечення безпеки та захисту освітнього середовища в умовах воєнного стану.

У сучасний період визначено, що рекомендації щодо використання приміщень освітніх закладів здебільшого визнаються абсолютно передбачуваними та об'єктивними. Міністерство освіти і науки надає чіткі вказівки, які визначають, що використання приміщень повинно обмежуватися розрахунковою місткістю споруд цивільного захисту. Це забезпечує можливість швидкого та ефективного укриття учасників освітнього процесу у випадку виникнення надзвичайних ситуацій, таких як сигнал «повітряна тривога» чи інші відповідні оповіщення. Міністерство рекомендує акцентувати увагу на технічній готовності споруд цивільного захисту для ефективного укриття учасників освітнього процесу. Зокрема, наголошується на необхідності виконання підготовчих робіт, зокрема врахування законодавства, перш за все – Кодексу цивільного захисту України. Вимоги до утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затверджені відповідним наказом Міністерства внутрішніх справ, також є обов'язковими для виконання.

Безпека освітнього середовища в умовах війни впливає на функціонування адміністративного права. Забезпечення фізичної безпеки учасників освітнього процесу, збереження матеріальних ресурсів та інфраструктури навчальних закладів стає пріоритетом. Військові конфлікти можуть призвести до перерв у наданні освіти, травматичних наслідків для учнів та персоналу. Адміністративне право регулює роль держави в забезпеченні безпеки, визначає процедури евакуації та захисту прав людини. Міжнародні стандарти, зокрема SDGs, акцентують на важливості збереження доступу до якісної освіти в умовах військових дій.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>.
2. Лист «Про організацію укриття працівників та дітей у закладах освіти» URL : <https://ips.ligazakon.net/document/FN074069/>.
3. Наказ «Про деякі питання організації здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні». URL : <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-deyaki-pitannya-organizaciyi-zdobuttya-zagalnoyi-serednoyi-osviti-ta-osvitnogo-procesu-v-umovah-voennogo-stanu-v-ukrayini>.

Олег ГУНЧЕНКО,

студент факультету № 1

Криворізького

навчально-наукового інституту

Наталія МИРОШНИЧЕНКО,

доцент кафедри соціально-

гуманітарних та загальноправових

дисциплін факультету № 1

Криворізького навчально-

наукового інституту Донецького

державного університету

внутрішніх справ, кандидат

педагогічних наук, доцент

INTERNATIONAL LEGAL ASPECTS OF COUNTERING RUSSIAN AGGRESSION

After the collapse of the USSR, Russia failed to get rid of imperial complexes and revanchist thinking and to choose the path of further development as a modern, civilised state. This led to its further policy aimed at reintegrating post-Soviet states under Russian leadership, ‘restoring greatness’, primarily through aggressive actions against the former Soviet republics, and above all Ukraine, as the most important of them.

The defining feature of Russia’s aggressive war against Ukraine is the severe negative consequences for international law, the system of international relations and the modern world order in general.

First of all, we are talking about the following negative aspects:

- danger of establishing the ‘right of the strong’ as the basis of international relations instead of the ‘international law of cooperation’;
- obvious threats to the nuclear disarmament process;
- the potential for Russian aggression against neighbours and other states, as well as the corresponding actions of other authoritarian regimes;